INFLUENŢA INTERNAŢIONALĂ A LIMBII ENGLEZE. CU PRIVIRE SPECIALĂ LA LIMBILE ROMANICE

Voica Radu

Despre influenţa internaţională contemporană a limbii engleze se vorbeşte tot mai mult în termenii unei globalizări[1] lingvistice generate de ritmurile alerte ale contactelor economice, politice şi sociale ale secolului XXI. Deci influenţa limbii engleze asupra lexicului unor limbi şi ele de circulaţie internaţională vine în întâmpinarea unei necesităţi de comunicare eficientă şi rapidă în contextul unor grăbite prefaceri sociale şi economice. Apelează la împrumutul de termeni din limba engleză nu numai limbile vorbite spre exemplu în S-E Europei, unde modernizarea vieţii social-politice a fost mult întârziată de

[1] Cf. Crystal (2000) şi *Globalization: English and Language Change in Europe* (2002).
Picone (1996: 27) precizează că teribila răspândire a englezei se datorează calităţii ei de „vehicul" al unei culturi de tip global: „There is an international cultural dynamics that accompanies all of this technology of integration. Hence,to explain English domination, one can point, in the first instance, to a host of technological, economic and political factors. English, more than any other living language, exists in association with an archi-culture whose elements though often sourced in the Anglophone world, are being accepted and elaborated internationally." apud Stoichiţoiu-Ichim, *Asimilarea împrumuturilor englezeşti: aspecte actuale ale dinamicii sensurilor* în *Aspecte ale dinamicii limbii române actuale*, Bucureşti, EU, 2002, nota 15, p. 259.

BDD-A12869 © 2007 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:57:00 UTC)

conjunctura politică, ci şi limbi ca franceza, italiana, spaniola, germana ca urmare a contactelor politice şi economice, a vorbitorilor bilingvi şi a presei audio-vizuale şi scrise.

Limbile romanice suferă şi ele această influenţă modernă a limbii engleze care este o limbă germanică. Deşi la o primă receptare a fenomenului influenţa engleză asupra unor limbi romanice este surprinzătoare şi oarecum incompatibilă, trebuie să ţinem cont de elementele latineşti pătrunse în vocabularul limbii engleze când limba latină juca rol de *lingua franca*, precum şi de acele elemente de origine romanică din vocabularul limbii engleze reajunse prin împrumutul din limba engleză în limbile romanice-sursă (împrumuturile „aller-retour"). Pornind de la această premisă, problema capacităţii de asimilare a împrumuturilor din limba engleză de către limbile romanice deschide noi piste de abordare a acestor împrumuturi.

Influenţa engleză asupra limbilor romanice nu este numai de dată recentă, ea apare în perioada cuceririi Angliei de către normanzi, moment din care s-a manifestat de-a lungul a câtorva secole ca urmare a prezenţei francezei ca limbă de cultură în Anglia,cele două limbi,engleza şi franceza, intrând în contact. Acea perioadă a fost marcată şi de o puternică influenţă a limbii franceze asupra limbii engleze: *tower* <fr. *tour, butler* <fr. *bouteiller, gentle* <fr. *gentil, pilgrim* <v. fr. *peregrin, forest* <v. fr. *forest, to wait* <v. fr. *guaitier* - fr. mod <*guetter*. Deci cele două limbi s-au influenţat reciproc, cuvinte din vocabularul ambelor limbi făcând un circuit de la engleză la franceză şi invers. Mulţi dintre termenii respectivi au revenit în franceză într-o formă anglicizată. După secolul al XIII-lea, influenţa engleză s-a exercitat asupra tuturor limbilor romanice, secolul al XX-lea reprezentând apogeul acestei influenţe. Au fost împrumutaţi termeni din toate domeniile de activitate: transport, finanţe, economie, politică, modă, ştiinţă şi tehnică. Aceste împrumuturi din limba engleză în limbile romanice s-au adaptat

BDD-A12869 © 2007 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:57:00 UTC)

diferit la limbile receptoare, spre exemplu: rom. *biftec* - it. *bistecca,* fr. *bifteck* - sp. *bistec, bisté, biftec* - ptg. *bife;* rom. *buget* - fr. *budget;* rom. *buldog* - fr. *bouledogue* - sp. *buldog* - ptg. *buldogue;* rom. *cec* - fr. *chèquè* - sp. *cheque* - ptg. *cheque;* rom. *claxon* - it. *claxon* - fr. *klaxon* - sp. *claxon*[1].

De asemenea s-au exercitat şi influenţe interromanice chiar de la începutul existenţei limbilor romanice, mai întâi în Romania Occidentală, apoi şi asupra limbii noastre. Aceste influenţe s-au manifestat ca urmare a necesităţii de a denumi noile realităţi din existenţa popoarelor romanice, ajungând să fie asimilate pretutindeni. Unele dintre aceste împrumuturi au fost făcute şi prin contactele generate de războaie, conflicte, incursiuni militare în anumite teritorii. Au existat perioade cu o anumită „modă" care a introdus în circulaţie diferiţi termeni ieşiţi apoi din uz, o dată cu dispariţia realităţii denumite[2].

Limba română, o limbă romanică cu un statut aparte prin izolarea de Romania Occidentală, intră în contact cu aceste influenţe mai târziu, prin intermediul limbilor franceză şi italiană.

Influenţa engleză asupra limbii române actuale este comparată de către lingviştii români cu cea franceză din secolul al XIX-lea. Împrumuturile din engleză, în special din engleza americană, în limba română actuală s-au făcut în perioada 1990-2000, reprezentând aceeaşi tendinţă a tuturor limbilor romanice de a se supune aşa-numitei globalizări lingvistice ca urmare a „imperialismului lingvistic al limbii engleze" (cf. Quirk R., Gabriele Stein, 1990).

Termenul de anglicism, definit în DN[1] ca „expresie proprie limbii engleze", cuvânt de origine engleză împrumutat de o altă

---

[1] Pentru exemple v. Sanda Reinheimer-Rîpeanu*, Lingvistica romanică*, Bucureşti, Editura All, 2001, p. 54 - 55.

[2] *Ibidem*.

BDD-A12869 © 2007 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:57:00 UTC)

limbă, încă neintegrat în aceasta, „desemnează împrumuturi recente din engleza britanică şi americană, incomplet sau deloc adaptate" (ca atare, ele se scriu şi se rostesc în română într-un mod foarte apropiat sau identic cu cel din limba de origine). O altă accepţie a termenului de anglicism este cea dată de Filipović: „anglicism este fiecare cuvânt preluat din limba engleză care desemnează un lucru sau un concept ce aparţine civilizaţiei englezeşti; un astfel de cuvânt nu trebuie să fie de origine englezească, dar trebuie să fi fost adaptat în limba engleză şi integrat in vocabularul englez".

Deşi în epoca actuală influenţa limbii engleze se exercită mai ales în direcţia variantei sale americane, nu se face în mod special distincţie între americanisme şi anglicisme, fiind vorba de fapt de împrumuturi din limba engleză.

Anglicismele din limba română actuală sunt evidente în domeniul economic, tehnic şi în stilul publicistic, presa contribuind la „educarea lingvistică" a publicului şi la internaţionalizarea lexicului limbii literare[1]. Şi în limba română, în paralel cu apariţia necesităţii de a denumi realităţi noi, se manifestă o modă lingvistică care poate fi înscrisă într-un soi de mimetism lingvistic prezent şi în celelalte limbi romanice.

În funcţie de norma socio-culturală, anglicismele din româna contemporană au fost încadrate şi studiate de către unii lingvişti în funcţie de două categorii de împrumuturi: cele *necesare* şi cele *de lux*[2]. Această împărţire a împrumuturilor din engleză indică reţinerea faţă de împrumutul masiv de termeni din limba engleză, în ideea protejării limbii române de o posibilă riscantă „saxonizare". Dar nu toţi lingviştii români sunt de părere că

---

[1] Cf. Florica Dimitrescu, *Dinamica lexicului românesc-ieri şi azi*, Cluj-Napoca, 1995, p. 14.

[2] Cf. Adriana Stoichiţoiu-Ichim, *Vocabularul limbii române actuale. Dinamică, influenţe, creativitate*, Bucureşti, Editura All, p. 85.

BDD-A12869 © 2007 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:57:00 UTC)

acest criteriu de împărţire a anglicismelor este pertinent. De pildă, Mioara Avram consideră că stabilirea necesităţii utilizării unui anglicism depinde de perioadă şi de subiectul vorbitor.[1]

Între 1970-1980 se trece într-o etapă superioară în munca de cercetare în cadrul *Proiectului de analiză contrastivă a limbilor română şi engleză (Romanian-English Contrastive Analysis Project)*; ca urmare a rezultatelor obţinute din studiul celor două limbi în contact, cât şi a interesului crescut faţă de problemele limbilor în contact, limba română a fost inclusă alături de alte douăzeci şi una de limbi în *Proiectul European de Cercetare „Elementul englez în limbile europene" (European Research Project „The English Element in the European Languages")* condus de Rudolf Filipović.

Cercetătorii au identificat în limba română şi prezenţa pseudoanglicismelor - cuvinte create în alte limbi, în special în franceză, ca şi cum ar fi cuvinte englezeşti, de exemplu: *tenisman* sau *golaveraj*[2].

Dintre motivaţiile utilizării anglicismelor, studiile lingvistice româneşti precizează: evocarea „culorii locale" (*killer*, *rancher* utilizate frecvent în cronicile şi în prezentarea filmelor americane), exprimarea unor sensuri conotative (de obicei, ironice sau peiorative: *puzzle* „chestiune greu de rezolvat", „enigmă"), crearea unor jocuri de cuvinte (*gentleman's agreement* funcţionează numai când există gentlemeni), exprimarea eufemistică (mărfuri *second hand, call-girl, gay*), „lenea intelectuală"[3], „folosirea unor termeni pretenţioşi din dorinţa vorbitorului de a

---

[1] Cf. Mioara Avram, *Anglicismele în limba română actuală*, Bucureşti, EA, 1996, p.13.

[2] Theodor Hristea, *Contribuţii la studiul etimologic al neologismelor româneşti*, LR, XXII, 1973, nr.1, p. 3-19.

[3] Cf. Eugen Coşeriu, *Introducere în lingvistică*, Cluj, Editura Echinox, 1999, p. 30.

BDD-A12869 © 2007 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:57:00 UTC)

arăta cât e de cult […], reuşind să demonstreze tocmai contrariul decât intenţiona, anume că e incult”[1], atragerea clienţilor prin denumirea englezească a unor firme sau magazine, numele străine sugerând o garanţie a calităţii, al succesului financiar şi social, spre exemplu: *The Best, Perfection, The Office, for you*[2].

Limba franceză s-a aflat în contact cu limba engleză începând cu anul 1066, când Wilhelm Cuceritorul, duce de Normandia, a cucerit Anglia. Din această perioadă vor intra în engleză foarte multe cuvinte franceze, limba franceză fiind limba nobilimii. Ca atare în perioada respectivă influenţa englezei asupra francezei a fost slabă. Din secolul al XII-lea până în 1650 limba franceză a împrumutat doar 49 de cuvinte din limba engleză. Începând cu a doua jumătate a secolului al XVII-lea, când Anglia cunoaşte un avânt al dezvoltării economice, influenţa engleză asupra limbii franceze va creşte considerabil. Totalul termenilor anglo-saxoni pătrunşi în franceză după 1825 până la sfârşitul secolului al XIX-lea este de 320, aceasta însemnând in jur de 100 în fiecare sfert de secol, comparaţi cu circa 50 în primul pătrar al secolului al XIX-lea. Din cuvintele englezeşti pătrunse în perioada menţionată, 84 sau 26,3% aparţin domeniului economic, 29 sau 9,1% domeniului ştiinţific, 43 sau 13,4% terminologiei sportive sau altor categorii[3]. Secolul al XX-lea este secolul împrumutului masiv de cuvinte din limba engleză în limba franceză, fapt care a stârnit atitudini puriste ale lingviştilor francezi, dintre care cea mai înverşunată este cea a lui R. Etiemble. Acesta a impus termenul

---

[1] Cf. Alexandru Graur, *„Capcanele” limbii române*, Bucureşti, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, 1976, p. 56.

[2] Cf. Hortensia Pârlog, *Termeni de origine engleză în publicistica românească contemporană*, AUT, Şt. Filo., vol. IX, 1971, p. 57.

[3] Cf. Ileana Constantinescu, *Frangleza economică. Pentru o „Balanţă lingvistică” echilibrată*, Bucureşti, Editura Economică, 2001, p. 44-50.

BDD-A12869 © 2007 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:57:00 UTC)

de *franglais* pentru a desemna idiomul hibrid rezultat din pătrunderea necontrolată în vocabularul limbii franceze a unor termeni, consideraţi de Etiemble inutili, din limba engleză. Lingvistul francez a inventariat 1300 de cuvinte de origine anglo-americană, propunând şi o serie de măsuri radicale pentru stăvilirea şi înlăturarea definitivă a acestei „maladii reale şi grave a limbii franceze", realizabile ,în opinia sa, prin acţiunea conjugată a şcolii , a presei şi a Academiei. Felix de Grand Combe îşi manifestă dezaprobarea faţă de acest fenomen al împrumutului din engleză în termeni şi mai duri, considerând anglomania drept „o rătăcire deplorabilă şi antipatriotică", o manifestare din sfera „patologiei mentale", având drept cauză „veleitarismul intelectual". Pătrunderea masivă de anglicisme şi de americanisme în limba franceză a impus publicarea unui dicţionar de termeni „la modă" şi a unei antologii de texte legislative menite să apere limba de invazia cuvintelor de origine engleză. Antologia de texte legislative cuprinde şi lista de termeni recomandaţi oficial spre a înlocui anglicismele considerate indezirabile în cadrul unor terminologii, spre exemplu, se propun termenii francezi *cadreur, industrie du spectacle, palmarès, animateur, moyen, postsonorisation* ca echivalente pentru anglicismele *cameraman, show-business, hit-parade, disk-jockey, media, play-back*. Şi dicţionarele de uz general ale limbii franceze, spre exemplu *Le petit Larousse*, 1995, menţionează în cazul unor anglicisme indezirabile „nerecomandat" (fr. *déconseillé*), oferind şi echivalentul francez. Asemenea precizări se fac în dicţionarul menţionat pentru anglicisme precum *cash, discount, sponsor, walkman* etc.[1].

În contextul mai larg al împrumutului din diferite limbi, de menţionat, în ceea ce priveşte limba franceză, ponderea foarte

[1] Cf. Ileana Constantinescu, *op. cit*., p. 32.

BDD-A12869 © 2007 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:57:00 UTC)

apropiată a elementelor latineşti moştenite (35,13) de cea a împrumuturilor (33,93), cât şi de cea a formaţiilor interne (29,77) în vocabularul reprezentativ al limbii franceze[1].

Termenii economici, un sector consistent al împrumutului din limba engleză în limba franceză, sunt preluaţi sub diferite forme, ca de exemplu: anglicismele, francizarea, calchierea. În majoritatea cazurilor este vorba de anglicisme, acestea fiind grupate, ca şi în limba română în: anglicisme propriu-zise (*clearing, marketing, leasing, hot money, goodwill, joint-venture, consumerism, cash and carry, shopping-center, pool, stock option plan, mailing, hardcore,* la care se adaugă şi denumirile de firme, mărci de fabrică americane pătrunse în economia franceză: *Data General France, National Semi-conductor France, Verso Electronics France* etc.) şi pseudo-anglicisme (cuvinte cu aspect englezesc, create artificial din elemente anglo-saxone spre a fi folosite în reclama franceză sau în mărcile de fabricaţie pentru a impresiona şi atrage publicul, dar care nu există în limba engleză sau sunt fără sens în aceasta: *dryclean* (format din elemente anglosaxone, folosit pentru *produits de nettoyage*), *superkill*, (format dintr-un element latin şi unul englezesc, pentru *cartouches et fusils*).

Sub influenţa englezei începe să se impună în limba franceză sufixul *-ing*, cu sens de acţiune ce se desfăşoară, sufix care se ataşează rădăcinilor englezeşti. Unii cercetători consideră că sufixul *-ing* ar putea să ajungă să aibă acelaşi statut ca şi sufixele: *-esque*, *-ade*. Sunt date ca exemplu de cuvinte englezeşti terminate în *-ing* şi preluate ca atare în franceză: *meeting, yachting, sleeping-car, building, camping, parking*. În limbajul economic este prezent acelaşi fenomen: *sterling, clearing, shopping, matching, marketing, engineering, standing*[2].

---

[1] Cf. Marius Sala, *Vocabularul reprezentativ al limbilor romanice*, Bucureşti, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, 1988, p. 534-535.

[2] Cf. Ileana Constantinescu, *op. cit*., p. 60-61.

BDD-A12869 © 2007 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:57:00 UTC)

Limba franceză contemporană este supusă influenţei engleze într-o proporţie surprinzătoare în zonele francofone din afara hexagonului. Este vorba de franceza vorbită în: Belgia, Elveţia, Canada, fostele colonii franceze. De asemenea, influenţa englezei asupra francezei vorbite în Franţa contribuie la accentuarea influenţei engleze asupra limbii franceze din zonele francofone aflate în afara hexagonului. În 1977, „Clubul gramaticii din Geneva" se plângea de „invazia franglezei, care se întinde în toate regiunile francofone" şi considera că „şi mai gravă încă este imitarea dezagreabilă a tuturor erorilor care ne vin din Paris; crainicii de radio se tem să nu fie consideraţi drept provinciali dacă nu adoptă imediat erorile de limbă pe care le lansează colegii lor din Franţa"[1].

În Belgia se vorbeşte de „anglovirus", deoarece fenomenul este atât de extins încât *Défense de la langue française*, nr. 84, 1976, p. 24-25, semnalează cazul editorului unei reviste de biologie din Liège, care i-a scris unui specialist parizian nu în franceză, ci în engleză, iar în adresa expeditorului ţara nu a fost notată cu denumirea proprie de Belgique, ci cu cea englezească, de Belgium.

Influenţa engleză asupra francezei elveţiene se produce pe trei căi: prin contactul direct al francofonilor cu lumea anglo-saxonă; prin intermediul francezei vorbite în hexagon ; prin intermediul germanei care suferă, la rândul ei, o influenţă engleză considerabilă. Legile federale si publicaţiile care vin din capitala Berna în partea franceză a Elveţiei sunt traduse în aşa-numita „le français fédéral", cu influenţe germanice[2].

În Canada, franceza este supusă unei anglicizări masive. René Georgin[3] consideră influenţa engleză o ameninţare care

---

[1] *Défense de la langue française*, nr. 88, 1977, p. 36.
[2] Cf. Ileana Constantinescu, *op. cit*., p. 62-63.
[3] *Le français du Canada* în *Défense de la langue française*, nr. 44, 1968.

BDD-A12869 © 2007 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:57:00 UTC)

durează de mai bine de un secol. Contextul lingvistic din Canada se constituie din coroborarea mai multor factori lingvistici, dar şi extralingvistici, şi anume: limba franceză este alături de limba engleză limbă oficială, Québec-ul şi Montréal sunt printre cele mai dezvoltate zone ale ţării din punct de vedere economic, iar populaţia francofonă din Canada este cel mai puternic grup francofon din America; în Ouébec populaţia este bilingvă; economia canadiană este dominată de capitalul american. Influenţa englezei asupra francezei se exercită în prima fază asupra limbii comune, termenii englezi pătrunzând la început prin tehnica menajeră care are indicaţiile trecute în limba engleză (*hot* şi *cold*; *on* şi *off*; *grill*, *owen*). Franceza canadiană a mai împrumutat cuvinte din limba engleză prin intermediul limbajului tehnic, întrucât în Canada apariţia primului automobil şi a primei căi ferate sunt puse în legătură cu termeni englezeşti. Revistele canadiene de specialitate vehiculează numeroase neologisme ca: *feader* (aparat de alimentare cu carburanţi), *tanker* (tanc petrolier), *fuel* (carburant), *gas* (benzină), *rocket* (rachetă), *missile* (proiectil), *discount* (rabat). În contabilitate se foloseşte *balance* în loc de *solde des comptes*, iar meseriile care aveau un vocabular francez altădată dispun de un lexic americanizat: *brackets* - în loc de „tasseau", *bolt* - în loc de „boulon", apoi *washer*, *forens* (*art. cit.* p. 186). Snobismul reprezintă o altă cale de pătrundere a anglicismelor în franceza canadiană; astfel, între altele, sunt folosite: *shower* (loc pentru a expune cadourile tinerilor căsătoriţi), *country club* şi *trail* (pentru pârtia de schi) în locul echivalentelor franţuzeşti. Calcurile contribuie, de asemenea, la influenţa engleză asupra francezei canadiene: *fin de semaine* (după *week-end*), *entreprise à la job* (după *entreprise by the job*, în locul termenului francez *entreprise à forfait*).

Influenţa englezei asupra francezei canadiene a generat crearea unor diferenţe dintre franceza din Québec şi cea din

BDD-A12869 © 2007 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:57:00 UTC)

Franţa, prin prezenţa canadianismelor care îngreunează comunicarea dintre francofonul european şi cel canadian. Guvernul provinciei Québec a trecut la măsuri pentru a sprijini politic şi economic utilizarea limbii franceze pe teritoriul său: a decis că franceza, limba oficială a provinciei, este singura admisă în actele oficiale pe teritoriul Québec-ului; s-a introdus obligativitatea exprimării tuturor firmelor în limba franceză. În aceeaşi idee, a fost creat un birou de terminologie pe lângă Universitatea din Montréal.

Un alt caz interesant este cel al limbii spaniole, a cărei variantă americană a fost supusă unei influenţe puternice şi de durată. Ţările latino-americane s-au aflat de un secol şi jumătate sub influenţa S.U.A., ca urmare a acţiunilor de expansiune teritorială (aproximativ jumătate din suprafaţa Mexicului a trecut sub dominaţie americană în urma războiului din 1847; pentru zona Caribe-Cuba şi Puerto Rico, influenţa devine definitorie după câştigarea de către S.U.A. a războiului cu Spania din 1898, când zona va rămâne sub controlul american; legăturile intense cu Puerto Rico fac din acesta aproape al 51-lea stat al S.U.A.); canalul Panama a reprezentat o altă zonă aflată total sub controlul american timp de 100 de ani, trecând sub jurisdicţia Republicii Panama abia în 1999; dominaţia politică exercitată de această mare putere (regimurile de dictatură ale lui Pinochet în Chile, intervenţiile repetate ale S.U.A. în ţări din America Centrală). Influenţa cea mai puternică s-a exercitat prin interesele economice, prin pătrunderea capitalului american şi al controlului economic în toate ţările latino-americane. Componentă importantă a dezvoltării actuale, accentuată de fenomenul de globalizare, se sprijină din plin şi pe dezvoltarea deosebită a mass-media din ultima perioadă. De asemenea, un impact deosebit îl are, ca peste tot în lume, „mirajul american" al vieţii îmbelşugate, care influenţează stilul de viaţă, obiceiurile, şi,

BDD-A12869 © 2007 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:57:00 UTC)

bineînţeles, limba. Emigraţia este un alt aspect al materializării influenţei engleze, respectiv americane, în toate compartimentele existenţei. Numeroasele colectivităţi de hispanofoni (în majoritate mexicani şi portoricani) au impus ca limba spaniolă să fie considerată o a doua limbă vorbită pe teritoriul S.U.A. Influenţa engleză (în principal cea nord-americană) s-a accentuat în ţările hispano-americane începând din anii 1935-1936, dar mai ales după al Doilea Război Mondial şi a pătruns pe toate căile: anunţuri, produse tehnice, cinematograf, radio şi televiziune, prin agenţii de ştiri, ziare şi reviste, prin contactul direct cu oamenii de afaceri şi tehnicieni, prin turişti, prin specialiştii şi studenţii care au urmat şi urmează studiile în S.U.A. Influenţa se face simţită în mediile politice, economice şi comerciale, în ştiinţă şi artă, în sport, în relaţiile internaţionale, în modă, artă culinară, în obiecte de uz casnic, în muzică, în toate aspectele vieţii urbane. Învăţământul bilingv în unele ţări (Panama, Puerto Rico), studiile de specializare în S.U.A., literatura ştiinţifică şi tehnică reprezintă căi de pătrundere a anglicismelor.

Aceste influenţe conjugate au condus la o impunere în forţă a limbii engleze, aflată pe o poziţie avantajată, iar consecinţa firească a fost pătrunderea anglicismelor în vocabularul spaniolei vorbite în America.

Prezenţa anglicismelor lexicale în spaniola americană a pus problema gradului de extindere a fenomenului. Există o mare disponibilitate a vorbitorilor de acceptare a anglicismelor. Acestea sunt foarte uşor preluate, adoptate şi adaptate, în cele din urmă. Ele au devenit elemente normale în multe domenii (afaceri, politică, cultură, cinematograf etc.) şi chiar elemente foarte populare (sport, muzică). S-ar putea afirma că ceea ce le face atât de uşor de acceptat este precizia, concizia şi scurtimea lor. Precizia şi concizia sunt trăsături care fac ca termenii împrumutaţi din această limbă să fie acceptaţi cu uşurinţă. În

BDD-A12869 © 2007 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:57:00 UTC)

multe situaţii de concurenţă cu elementele autohtone, acestea au câştig de cauză[1].

Dacă influenţa franceză s-a simţit mai mult la nivelul sferelor intelectuale, printre persoanele cu educaţie, engleza a coborât până în stradă. Omul obişnuit foloseşte anglicisme şi le pronunţă în diferite feluri. De aici şi multitudinea de variante fonetice, de aici crearea unor forme aşa-zis „barbare". A se vedea unele dintre primele anglicisme intrate pe cale orală, cum ar fi unii termeni marinăreşti (ex. *guachiman* < *watch-man* „marinar") sau din sfera automobilului (*breque* < *brake* „frână"). Pentru acestea din urmă, tot R. J. Alfaro[2] dă o explicaţie plauzibilă folosind exemplul automobilului: la început, terminologia tehnică în spaniolă era cunoscută doar de ingineri şi mecanici, puţini la număr, iar intrarea automobilului american a pătruns pe pieţe împreună cu terminologia corespunzătoare în limba engleză, fapt pentru care aceasta s-a impus rapid, constituind, de fapt, primul contact al vorbitorului cu terminologia din domeniu. La fel s-a întâmplat cu toate produsele venite din S.U.A. Obiectul era însoţit de ample documentaţii în limba engleză.

În faţa avalanşei de anglicisme, a „împrumuturilor în serie" şi a „seriilor de împrumuturi"[3], lingviştii au adoptat diverse poziţii şi în ceea ce priceşte limba spaniolă, poziţii care s-au modificat de-a lungul timpului. Într-o primă fază (în anii 1950-1960), pătrunderea împrumuturilor era percepută ca ceva

---

[1] Cf. Valeria Neagu, *Criterii de apreciere a influenţei engleze asupra lexicului spaniolei americane*, în SCL, XXIX (1978), p. 71-73.

[2] Cf. Ricardo J. Alfaro, *Diccionario de anglicismos*, ed. a II- a, Madrid, 1964, p. 11.

[3] Cf. Mihai Mitu, *Conceptul de împrumuturi în serie (cu referire la polonismele limbii române)*, în SCL, 34 (1983), p. 12-18.

BDD-A12869 © 2007 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:57:00 UTC)

dăunător şi inutil, era denumită „invazie”, „plagă”[1]. Limba spaniolă, de exemplu, era simţită ca aflându-se „în pericol”. De aceea, studiile publicate în această perioadă au un caracter didactic, de corecţie a limbii.

O acceptare şi o prezentare favorabilă a influenţei engleze se face simţită tot mai mult în ultima vreme. Pătrunderea anglicismelor în limbă a căpătat, astfel, o altă semnificaţie. Anglicismele lexicale au început să fie privite ca elemente necesare atunci când denumesc realităţi noi, fiind mai exacte (când se referă la domeniile tehnice). Ele reprezintă o sursă de îmbogăţire a limbii. De asemenea, în analiza fenomenelor, conceptele au fost nuanţate, trecându-se de la „interferenţă (ceea ce presupunea devierea[2] de la normă) la transfer”, conferindu-i acestuia din urmă semnificaţia de „adoptare”. Elementele noi nu mai sunt privite ca „perturbatoare”, ci ca elemente „adoptate”[3]. De asemenea, sunt de remarcat opiniile atât „optimiste”, cât şi „pesimiste” asupra viitorului unor variante americane ale spaniolei aflate sub presiunea anglicismelor.

În America hispanică, engleza este prima limbă străină pentru majoritatea celor care urmează o şcoală. În învăţământul mediu şi preuniversitar, la nivelele la care este obligatoriu studiul unei limbi străine, engleza este, fără nici cel mai mic dubiu, limba străină preferată.

---

[1] Cf. Jerónimo Mallo, *La plaga de los anglicismos*, în „Hispania”, 37 (1954), p. 135 şi *La invasión del anglicismo en la lengua castellana*, în CA, 1959, p. 115-123.

[2] Cf. Weinreich, *Languages in Contact,* The Hague, 1953, „interferenţa lingvistică” se utilizează cu sensul de deviere de la normă.

[3] Cf. Amparo Morales, *Gramatica en Contacto* (*Análisis sintácticos sobre el español de Puerto Rico*), Madrid, 1986; Maria Vaqueo, *Anglicismos en la prensa: una cala en el lenguaje periodistico de San Juan*, în LEA XII (1990), 2, p. 277.

BDD-A12869 © 2007 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:57:00 UTC)

În faţa presiunilor exercitate de limba engleză este necesară apărarea limbii spaniole. Specialiştii au atitudini diferite,de la acceptarea împrumutului masiv de cuvinte din limba engleză, până la combaterea fenomenului care a dus la naşterea unui idiom hibrid numit *(e)spanglish* sau *englañol* (limbajul portoricanilor care au trăit în SUA, limbaj vorbit de aceştia şi la întoarcerea în Puerto Rico)[1].

În ultimele decenii, preocuparea pentru apărarea limbii spaniole a fost asumată, în principal, de Academiile de limbă din ţările hispano-americane printr-o activitate permanentă. Au fost create trei entităţi importante care au contribuit la răspândirea informaţiei lingvistice, la formarea personalului specializat pentru cercetarea şi schimbul de idei, la realizarea unor proiecte şi activităţi cu caracter lingvistic. Acestea sunt: *La Oficina Internacional de Informacion y Obcervacion del Espanõl* (OFINES), *La Asociacion de Lingűistica y Filologia de la America Latina* (ALFAL) şi *El Programa Interamericano de Lingűistica y Ensenanza de Idiomas* (PILEI).

Actualmente se încearcă supravegherea limbii şi dirijarea ei prin metode moderne de planificare lingvistică[2]. Engleza este o sursă principală pentru cuvintele tehnice şi ştiinţifice. Frecvenţa termenilor englezi este mai mare în domeniul sportului, finanţelor, comerţului, automobilismului. Mulţi dintre aceşti termeni sportivi din golf, rugby, circulă cu deosebit de mare frecvenţă în stilul publicistic. Există sfere puternic influenţate de modă (muzică, dans, vestimentaţie). În această zonă existând o

---

[1] J.L. Dillard, *Spanglish Store Names in San Juan, Puerto Rico,* în „Names", 12 (1964), p. 98-102 şi *Spanglish Store Names Again* în „Names", 14, 1966, p. 178-180; *Spanglish:Language Contact in Puerto Rico* în „American Speech", XLV, 1970-1974, 3-4, p. 223-233.

[2] Eugenio Chang-Rodriguez, *Problems for Language Planning in Peru*, în „Word", XXXIII (1982), p. 173-192.

BDD-A12869 © 2007 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:57:00 UTC)

fluctuaţie a termenilor, unele împrumuturi dispărând, altele luându-le locul. De fapt se remarcă existenţa multor termeni "la modă", care trăiesc cât moda respectivă.

În lucrările de sinteză consacrate spaniolei americane, influenţa engleză are rezervate capitole care, în general, fac o sumară prezentare a anglicismelor. De cele mai multe ori oferă simple liste de cuvinte. La fel se întâmplă şi cu monografiile dialectale.

Un proiect deosebit de important care poate deveni o bază de date pentru viitoare analize îl constituie *Proyecto de estudio coordinado de la norma linguistica culta del espanol hablado es las, principales ciudades de Iberoamerica y de la peninsula Iberica*, al cărui coordonator general a fost Juan M. Lope Blanch. Proiectul s-a bazat pe o anchetă elaborată de *Comisia de Lingvistică Iberoamericană* din cadrul *Programului Interamerican de Lingvistică* şi *Învăţarea Limbilor* (PILEI). Culegerea de material s-a desfăşurat între 1969 şi 1971, iar rezultatele au fost publicate ulterior de fiecare ţară separat. Proiectul are în vedere norma cultă şi include următoarele oraşe: Bogotá, Buenos Aires, Havana, Lima, Ciudad de Mexico, Montevideo, Sán Juan (Puerto Rico), Santiago de Chile şi Madrid. Proiectul şi rezultatele sale sunt deosebit de valoroase, deoarece oferă o bază unitară de date obţinute prin aceleaşi procedee şi se creează pentru prima oară condiţiile unei analize la nivel continental de abordare globală a aceloraşi fenomene. Prezenţa anglicismelor este practic generală în toate dialectele limbii spaniole. Pentru a stabili vitalitatea împrumuturilor de origine engleză au fost analizate relaţiile stabilite de acestea cu celelalte elemente existente în limbă şi s-a apelat la rezultatele obţinute de o anchetă realizată în cadrul Institutului de Lingvistică „Iorgu Iordan Al Rosetti", precum şi de anchetele proiectului Pilei în trei capitale (Santiago de Chile, Ciudad de Mexico, Sán Juan de

BDD-A12869 © 2007 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:57:00 UTC)

Puerto Rico). În acest caz s-au urmărit relaţiile anglicismelor cu sinonime spaniole sau de alte origini. S-a observat că la nivelul distribuţiei sinonimelor, influenţa engleză este mult diminuată[1]. Intrând în concurenţă cu echivalentele de origine spaniolă, anglicismele pierd teren, în general. Există şi cazuri în anumite zone, când anglicismele sunt preferate. Cele câteva concluzii care se referă la vitalitatea împrumuturilor de origine engleză, în urma analizei distribuţiei sinonimelor sunt revelatoare: nici un element de origine engleză nu a reuşit să elimine concurentul sau concurentele spaniole la nivelul întregului continent. Există însă numeroase cazuri în care termenul englez este un concurent foarte serios pentru corespondentul său spaniol (*carro*, *elevador*, *concreto*). Datele statistice la nivelul apariţiilor în sectorul vorbirii indică o influenţă engleză destul de limitată asupra limbii spaniole (cf. Sala, 1983). Anglicismele lexicale trebuie privite ca elemente necesare şi, deci utile, atunci când denumesc realităţi noi, fiind mai exacte, este părerea unanimă a specialiştilor, afirmată încă din 1950 de A. Alfaro, autorul singurului dicţionar de anglicisme pătrunse în spaniola din America.

Problema anglicismelor, sub toate formele, continuă să fie actuală şi în prag de nou mileniu. Nu a fost şi nu este vorba de o modă trecătoare care a afectat spaniola americană între anii 1940-1950. Corpusul destul de mare întocmit adună numai o parte din anglicismele ce circulă în spaţiul hispano-ameri-can. Apar noi împrumuturi, altele dispar, unele dezvoltă sensuri noi, altele se pierd, dar cele ce rămân se adaptează şi se integrează într-un sistem. Anglicismele lexicale sunt cel mai puţin nocive pentru sistemul limbii. Adevărata ameninţare pentru limba spaniolă (fenomen valabil şi pentru alte limbi) îl constituie

[1] Cf. Marius Sala, *Distribuţia sinonimelor în spaniola americană*, în SCL, XXV (1974), p. 267-274 şi *Evoluţie internă sau influenţă externă în spaniola din America*, în SCL, XXXIV(1983), p. 98-112.

BDD-A12869 © 2007 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:57:00 UTC)

anglicismele semantice şi sintactice, care trec neobservate de vorbitorul obişnuit şi care alterează sensul tradiţional al cuvintelor afectate şi măresc numărul devierilor de la construcţiile fireşti[1].

Indiferent de motivaţiile utilizării anglicismelor, din moment ce s-au impus termeni care să denumească produsul lingvistic rezultat al combinaţiei dintre aceste limbi romanice şi limba engleză (cum sunt: romgleza, frangleza şi espanglish), influenţa engleză este şi va rămâne influenţa străină actuală cea mai puternică, pentru o bună perioadă, o influenţă ţinută sub control, deşi în prezent, nu constituie o ameninţare în sensul alterării caracterului romanic al limbilor română, franceză, spaniolă sau al oricărei alte limbi romanice.

Bibliografie:

Ricardo J. Alfaro, *Diccionario de anglicismos*, ediţia a II- a, Madrid, 1964.

Mioara Avram, *Anglicismele în limba română actuală*, Bucureşti, Editura Academiei Române, 1996.

Eugenio Chang-Rodriguez, *Problems for Language Planning in Peru*, în „Word", XXXIII, 1-2, 1982.

Georgeta Ciobanu, *Anglicisme în limba română*, Timişoara, Editura Mirton, 1996.

Ileana Constantinescu, *Frangleza economică*, Bucureşti, Editura Economică, 2001.

Eugen Coşeriu, *Introducere în lingvistică*, Cluj, Editura Echinox, 1999.

D. Crystal, *English as a Global Language*, Cambridge University Press, 2000.

[1] Cf. Valeria Neagu, *Influenţa engleză în lexicul spaniolei americane - Distribuţia sinonimelor,* în SCL, XL (1989), 3, p. 267-272 şi *O categorie specială de împrumuturi din limba engleză în lexicul spaniolei americane*, SCL, XXIX (1978), p. 583-588.

BDD-A12869 © 2007 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:57:00 UTC)

Felix De Grand Combe, *De l'anglomanie en français*, în (1) „Le Français Moderne", 22, 3, p. 187-200; „Le Français Moderne", 22, 4, p. 267-276, 1954.

L.J. Dillard, *Spanglish Store Names Again*, în „Names", 14, p. 178-180, 1966.

L.J. Dillard, *Spanglish Store Names in San Juan, Puerto Rico*, în „Names", XII, p. 98-102, 1964.

Florica Dimitrescu, *Dinamica lexicului românesc-ieri şi azi*, Cluj, 1995.

R. Etiemble, *Parlez-vous franglais?*, Paris, Galimard, 1967.

Rudolf Filipovic, *The English Element in European Languages.II: Reports and Studies*, 2, 1982.

Alexandru Graur, *„Capcanele" limbii române*, Bucureşti, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, 1976.

Theodor Hristea, *Pseudoanglicisme de provenienţă franceză în limba română*, LR, XXIII, 1, p. 61-71, 1974.

Mihai Mitu, *Conceptul de împrumuturi în serie (cu referire la plonismele limbii române)*, SCL, XXXIV.

Jerónimo Mallo, *La plaga de los anglicismos,* în „Hispania", 37 (1954), p. 135 şi *La invasión del anglicismo en la lengua castellana,* în CA, 1959, p. 115-123.

Amparo Morales, *Gramatica en Contacto* (*Análisis sintácticos sobre el español de Puerto Rico*), Madrid, 1986.

Valeria Neagu, *Criterii de apreciere a influenţei engleze asupra lexicului spaniolei americane*, SCL, XXIX, p. 71-73, 1987.

Valeria Neagu, *Influenţa engleză în lexicul spaniolei americane-Distribuţia sinonimeleor*, SCL, XL, 3, p. 267-272, 1989.

Valeria Neagu, *O categorie specială de împrumuturi din limba engleză în lexicul spaniolei americane*, SCL, XXIX, p. 583-588, 1978.

Hortensia Pârlog, *Termeni de origine engleză în publicistica română contemporană*, AUT, Seria Şt. Fil.,vol. IX, p. 55-68, 1971.

Hortensia Pârlog, *Observaţii asupra unor împrumuturi mai noi din limba engleză în limba română* AUT, Seria Şt. Fil., XXI, p. 78-83, 1983.

Sanda Reinheimer-Rîpeanu, *Lingvistica romanică*, Bucureşti, All, 2001.

R. Quirk şi Stein Gabriele *English in Use*, London, Longman, 1990.

Marius Sala, *Distribuţia sinonimelor în spaniola americană*, SCL, XXV, p. 267-274, 1974.

Marius Sala, *Evoluţie internă sau influenţă externă în spaniola din America*, SCL, XXXIV, p. 98-112, 1983.

Marius Sala, *Limbi în contact*, Bucureşti, Editura Enciclopedică, 1997.

BDD-A12869 © 2007 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:57:00 UTC)

Adriana Stoichiţoiu-Ichim, *A Functional Approach to the Study of English Loan-Words in Romanian*, în „Analele Universităţii din Bucureşti. Limba şi literatura română" XXV, p. 35-44, 1986.

Adriana Stoichiţoiu-Ichim, *Observaţii privind semantica şi stilistica anglicismelor în româna actuală*, „Limba şi literatura română", 3, p. 7-13 şi 4, p. 16-22, 2001.

Adriana Stoichiţoiu-Ichim, *Vocabularul limbii române actuale. Dinamică, influenţe, creativitate*, Bucureşti, All (capitolul: *Aspecte ale influenţei engleze în româna actuală*, p. 79-117), 2001.

Weinreich, *Languages in Contact* (The Hague, 1953).

Abrevieri

A.Ec. - "Adevărul economic"
C - "Capital"
Z.F - "Ziarul financiar"

The International Influence of English. With Special Reference to the Romance Languages

Summary

The influence of English upon all the languages and, especially, upon the Romance languages is a strong one that generates important changes in the vocabulary of all European languages. Therefore, the linguists initiate projects to study and to control this influence in order to protect the Romance languages from losing their Romance features.

This paper points out the major linguistic projects and studies that deal with the international influence of English, with special reference to the Romance languages.

BDD-A12869 © 2007 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:57:00 UTC)